

Bajai III. Béla Gimnázium

Határtalanul élménybeszámoló

Határtalanul! Tanulmányi kirándulás hetedikeseknek

A Bajai III. Béla Gimnázium 7.B osztályának élménybeszámolója

Iskolánk a HAT/1/2026 projekt keretében nyújtott be pályázatot „*Délvidéki kirándulás Baja testvérvárosainak meglátogatásával*” címmel, melynek célja elsősorban az volt, hogy diákjaink megismerhessék a határon túli magyarság életét, felfedezzenek magyar emlékeket a Bácskában és Szlavóniában, meglátogassuk Baja délvidéki testvérvárosait, és elmélyüljön bennük a nemzeti összetartozás érzése. A sikeres elbírálásnak köszönhetően a 2026. május 5. és 8. között 31 diák és három kísérő (Balykó Noémi, Tarnai Lilla és Horváth Imre Jánosné) utazhatott el a célul kitűzött helyszínekre.

A látogatás előkészítése

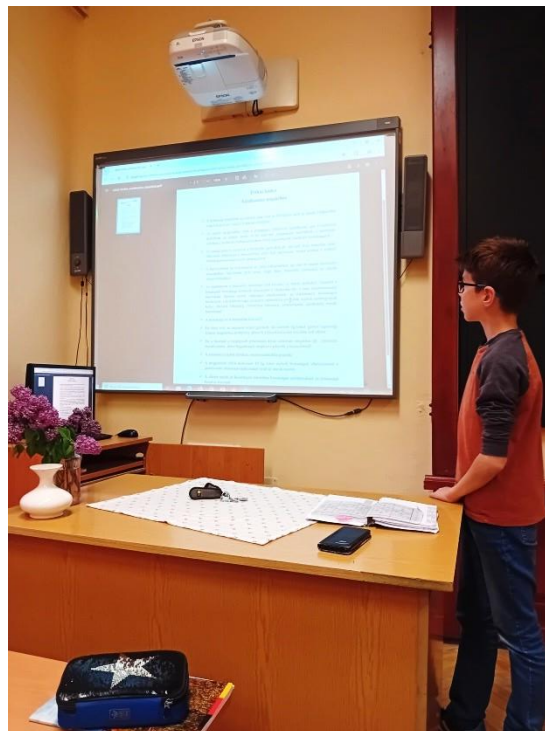
Közösségi nevelés órák keretében áttekintettük a külhoni magyarsággal kapcsolatos tudnivalókat, különös tekintettel a meglátogatandó délvidéki területekre. Összefoglaló videók és a Határtalanul! Barangoló digitális tartalomtár segítségével röviden ismertettük, ill. átbeszéltük a trianoni döntés előzményeit és következményeit, máig tartó hatásait. Digitális térképen megkerestük kirándulásunk helyszíneit és bejelöltük a napi programokat.

A diákok kisebb csoportokban, játékos, szabadulószoza formátumú foglalkozás keretében vethették össze tudásukat utunk állomásainak földrajzával és híres szülöttjeivel kapcsolatban.

Technika és tervezés órán megbeszéltük kirándulásunk részleteit, megismertük a buszos utazás etikai kódexét, megterveztük és részben előkészítettük a külföldi csoportnak szánt ajándécsomagot, és hogy mit szükséges mindenképp magunkkal vinni az útra.

1. nap

Május 5-én reggel hét órakor pontosan és izgatottan indultunk el a bajai Vasútállomástól.

A gördülékeny hercegszántói határátkelés után megérkeztünk csapatunkkal Zombor testvérvárosunkba. Itt interaktív idegenvezetésen vehettünk részt helyi ízes nyelvjárásban Sztipánkov Marot Andrea vezetésével, aki tősgyökeres zombori turisztikai közgazdászként hiteles és érdekes történetekkel ismertette meg velünk a várost. A városnézés során megismerhettük a Vármegyeháza épületét, a zentai csata történelmét és az azt megörökítő Eisenhut Ferenc-festményt is. Megtudtuk, hogy ez Szerbia legnagyobb olajfestménye, amelynek akkori értéke ma átszámítva közel egymillió eurónak felelne meg.

Ezt követően a város főutcáján sétálva megtekintettük Bosnyák Ernő szobrát, akit a magyar mozi és filmgyártás egyik úttörőjeként tartanak számon, valamint ellátogattunk a híres napórához is. Ezután felfedeztük a ferences szerzetesek által épített Szentháromság-plébániatemplom impozáns épületét, amelyben ma karmelita szerzetesek élnek. Közülük Leopold atyával személyesen is találkozhattunk.

Következő megállónk Bácska ismerős tájain keresztül Szabadka városa volt, ahol Novák Attila tanár úr mesélt nekünk a település történelméről, helyi érdekességekkel és

személyes történetekkel színesítve előadását. Sétánk során megtekintettük a magyar szecessziós stílusban épült Városházát, ahol fényképeket is készíthettünk az épület belső tereiben. A városban körbejártuk a csodálatos Zsolnay-kerámiákkal díszített szökőkutakat, a Szentháromság-szobrot, a Kaszinó épületét és a felújított Népszínházat is.

Felkerestük történelmi és kulturális nagyjaink emlékeit, köztük Mátyás király szobrát, valamint a szabadkai születésű Kosztolányi Dezső emlékszobrait. Idegenvezetőnkkel közösen megcsodáltuk a felújított szabadkai zsinagógát is, amely Európa második legnagyobb zsinagógája. Érdekessége, hogy szándékos üzenetként a magyar szecesszió jegyeit hordozza magán, amivel az egykori építetők a magyarsághoz való tartozásukat kívánták kifejezni.

A városlátogatások után a természet közelsége fogadott minket a tóparti Palicson, a híres üdülőhelyen. Itt nemcsak az állatkertet látogattuk meg, hanem megismerkedtünk a Vermes Lajos által életre hívott korabeli sportversenyek történetével is, amely különösen érdekesnek bizonyult számunkra.

Szállásunkat vacsoraidőben foglaltuk el a kishegyesi Kátai Vendégházban, ahol rögtön megtapasztalhattuk a helyiek vendégszeretetét. A vacsorát követően közösen elkészítettük a vörösmarti iskolásoknak szánt ajándécsomagokat, amelyeket bajai támogatók adományaiból állítottunk össze.

2. nap

Kirándulásunk második napján reggelire kizárólag helyi termelői finomságokat fogyaszthattunk. Ezt követően ellátogattunk Kishegyesen a Pékmúzeumba, ahol egykor idegenvezetőnk nagyszülei dolgoztak, így hiteles betekintést nyerhettünk a pék szakma mindennapjaiba, valamint a pékcsaládok nehéz, de tiszteletre méltó életébe. Emellett a kürtöskalács hagyományos elkészítésének folyamatát is megismerhettük.

Ezután a horvátországi határ felé vettük az irányt, első állomásunk pedig Vörösmart volt. Itt találkoztunk a Vörösmarti Általános Iskola diákjaival, tanáraival és igazgatójával. Iskolánkat és osztályunkat két diáktársunk segítségével mutattuk be, akik színes prezentáció keretében ismertették intézményünk életét és programjait, például a gólyanapot, a karácsonyi éneklést és a farsangi rendezvényeket, de a diákönkormányzat és a versenyek is szóba kerültek. Közben beszélgetés alakult ki a két iskola közötti hasonlóságokról és különbségekről.

A magyar nyelvű iskola tanulói szívmelengető műsorral fogadtak minket: magyar népdalokat énekeltek és néptáncbemutatót tartottak, amit épp a napokban népdaléneklési versenyre készülő két diákunk rögtönzött előadása követett. Az énekes „felelgetés” rögtön közelebb hozta egymáshoz a két közösséget.

A bemutatkozás és az ajándékozás után Sipos Tűr Klára hitoktató fogadott bennünket a vörösmarti pincesoron családi borospincéjükben barátságos vendéglátás keretében. Mesélt nekünk a helyi magyar közösség mindennapjairól, valamint arról, hogyan talált családjával menedékre Baján a délszláv háború idején. Megható pillanatként közösen elénekeltük a magyar himnuszt. Ezt követően gyalog indultunk tovább, és megkoszorúztuk Apostol János 1848-as honvéd és tanító emlékhelyét.

A nap második felében Forján Renáta idegenvezető közreműködésével fedeztük fel Eszék városát. Az óváros falain belül megismerhettük az eszéki erődrendszert, amely Savoyai Jenő parancsára épült a török kiűzését követő időszakban. Az óváros főterén a tűző nap elől a Szentháromság-szobor árnyékába húzódtunk, amelynek története különösen érdekes volt számunkra, hiszen Baján is emeltek hasonló emlékművet a pestisjárvány emlékére.

Megtudhattuk azt is, mit jelképeznek Horvátország zászlajának színei és motívumai, valamint azt is, miért kunának nevezték az ország egykori pénznemét. Az óváros után hosszabb sétát tettünk Eszék forgalmasabb részein is, ahol a Monarchia korabeli szecessziós építészet impozáns emlékei tárultak elénk. Sétánk végén betértünk a Szent Péter és Pál székesegyházba is.

A napot végül Csúza településén zártuk, ahol szállásunkon barátságos magyar és horvát személyzet fogadott bennünket, pozitív példát mutatva a békés együttélésre.

3. nap

Harmadik napunk szakadó esőben indult, de ez sem tántoríthatott el minket attól, hogy felfedezzük a Papuk térségét. A Szlavón-szigethegység megismerését Velikában, a Pannon-tenger Háza Látogatóközpont interaktív geológiai kiállításával kezdtük. Animációk segítségével képzelhettük el, hogy a Kárpát-medence ezen részét több millió évvel ezelőtt a Pannon-tenger borította. Az interaktív feladatok során angol és német nyelvtudásunkat is hasznosíthattuk.

A lankás szőlőtermő vidékeken át, kanyargós utakon haladtunk Jankovac felé, ahol a híres vízeséseket szerettük volna megtekinteni. Az időjárás azonban ezen a napon nem kedvezett nekünk, így a tanösvényt nem tudtuk teljes hosszában bejárni. Ennek ellenére a természet szépsége a zuhogó esőben is lenyűgözött minket. A látogatható szakaszon körbesétáltunk, megtekintettük a vadászházat, a kék színben pompázó tavakat, valamint a mellettünk csordogáló patak élővilágát is megfigyelhettük. Tovább haladva a Skakavac-vízesés látványa tárult elénk a buszból.

Délutáni állomásunk Pozsega városa volt, a Papuk-hegység lábánál. Idegenvezetőnk útközben is sok érdekességet mesélt Horvátország régióiról, különösen Szlavónia sajátosságairól. Megismerhettünk néhány különbséget a magyar és a horvát oktatási rendszer között, emellett személyes emlékeit is megosztotta velünk a délszláv háború időszakáról.

Pozsegát, Baja testvérvárosát elsősorban építészeti értékei miatt kerestük fel. Sétánkat a Szentháromság-szobortól indítottuk, amely körül a város legszebb barokk épületei találhatóak, köztük a Városháza is, amely az 1842-es tűzvész során a városközponttal együtt leégett. Kívülről megcsodáltuk a Szent Lőrinc-templomot, amely a város egyik legősibb épületeként túlélte a 150 éves török uralmat is. Ezután betértünk a barokk stílusú Avilai Szent Teréz-székesegyházba. Bajához hasonlóan itt is megtalálható Szent Flórián szobra, aki a tűzoltók védőszentje, így számunkra sem volt ismeretlen. Történelmi sétánk után felkerestük a város híres édességének eredeti üzletét is, ahol a népszerű rizses csokoládét árulták.

Napunkat ismét Csúza településén zártuk, ahol autentikus délszláv vacsorát fogyaszthattunk el, majd csapatépítő játékokkal tölthettük a fennmaradó estét.

4. nap

Csúzában ébredtünk ismét, és szerencsére ezen a napon az időjárás is kegyes volt hozzánk: napos, meleg időben indulhattunk tovább Horvátország fővárosa, Zágráb felé. Idegenvezetőnk ezen a napon a helyi Zórity Ádám volt, akinek édesanyja Bajáról ment férjhez Zágrábba, így rögtön megtaláltuk a közös hangot. Szakszerű, humoros és élvezetes idegenvezetése még közelebb hozta számunkra a város történelmét és hangulatát.

Érkezésünkkor Zágráb utcái különösen pezsgő életet mutattak, hiszen éppen pályaválasztási napokat rendeztek a város parkjaiban és nyílt terein, amelyeket koncertek és különféle workshopok színesítettek.

Sétánk során elsőként a Művészeti Pavilon épületéről hallhattunk érdekességeket. Megtudtuk, hogy az impozáns épületet eredetileg Budapesten állították fel az 1896-os millenniumi kiállításra, majd később darabokra bontva szállították át Zágrábba, ami különösen érdekes magyar vonatkozást jelentett számunkra.

Juristics Miklós mellszobra mellett is megálltunk. Idegenvezetőnk mesélt nekünk a történelmi személy jelentőségéről is: Juristicsot a horvátok nagy hősként tisztelik, hiszen Kőszeg várának védelmével sikeresen feltartóztatta a török seregeket.

A főtéren Jelasics bán lovasszobrának, pontosabban különböző elhelyezésének történetével ismerkedtünk meg, amely jól mutatta, hogy ugyanazt a történelmi eseményt vagy személyt különböző népek mennyire eltérően értelmezhetik.

Sétánk következő állomása a felújítás alatt álló Nagyboldogasszony-, Szent István- és Szent László-székesegyház volt, amelyet belülről is megcsodálhattunk. A székesegyház magyar vonatkozása számunkra különösen érdekes volt, hiszen történetében jelentős szerepet játszott a magyar királyság. Már maga az elnevezés is őrzi első magyar királyunk és Szent László emlékét.

Innen tovább sétáltunk a híres Szent Márk-templomhoz, amelynek színes tetőzete rögtön magára vonta a figyelmünket. Megtudtuk, hogy a különleges mintázatú tetőt Zsolnay-cserepek borítják, így itt ismét magyar kötődéssel találkozhattunk.

Utunk során egy nyakkendőbolt mellett is elhaladtunk, ahol megtudhattuk, hogy a nyakkendő eredete Horvátországhoz köthető. A „kravata” elnevezés a horvát katonák viseletéből alakult ki, amely később egész Európában elterjedt.

Megtekintettük Sárkányölő Szent György szobrát is, akinek alakja a magyar kultúrában és a középkori lovagi eszményben is fontos szerepet tölt be.

Utunk ezután Varasd városába vezetett tovább, amely hangulatos utcáival és történelmi épületeivel rögtön elvarázsolt minket. Megtekintettük Varasd híres várát, azaz az Erdődyek erődszerű kastélyát, amely évszázadokon át fontos szerepet töltött be a térség védelmében. Körbejártuk az impozáns épületet, majd a várat övező parkban jókedvűen élvezhettük a napsütéses időjárást és kirándulásunk utolsó közös pillanatait. Varasd különösen érdekes magyar vonatkozása, hogy hosszú időn keresztül a Magyar Királyság része volt, így történelme szorosan összefonódott a magyar és horvát kultúrával.

Utazásunknak ez volt az utolsó állomása, amely méltó lezárásaként koronázta meg az egész kirándulást. A négy nap során nemcsak gyönyörű városokat, történelmi emlékhelyeket és természeti kincseket fedezhettünk fel, hanem közelebb kerülhettünk a határon túli magyarság mindennapjaihoz és történelméhez is.

Az esti órákban sikeresen és biztonságosan megérkeztünk Bajára. Bár a hosszú utazás végére mindenki elfáradt, rengeteg szép élménnyel, új ismeretekkel és felejthetetlen közös emlékekkel térhettünk haza. A Határtalanul program valóban segített megtapasztalni, hogy a magyarság összetartozása nem áll meg az országhatároknál.

A kirándulás közös értékelése

Az iskolai tanításba visszacsöppenve, újra közösségi nevelés órákon idéztük fel a közösen szerzett élményeket és tapasztalatokat. Ehhez nemcsak az útközben készült fotókat hívtuk segítségül, hanem az osztályfőnökök által összeállított kérdéssor is jó alapot szolgáltatott az eseményekkel és emberekkel kapcsolatos emlékek leginkább vidám, néhol tanulságokkal szolgáló felidézéséhez.

*Balykó Noémi,
Tarnai Lilla
2026. 05. 12.*